

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 9 grudnia 2009 r.

**Pani
Jadwiga Pawełczak
Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Radzynie Podlaskim**

LLU-410-34-05/09
P/09/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Radzynie Podlaskim, zwanym dalej Inspektoratem lub PIW, kontrolę realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń w latach 2008 – 2009 (do 30 września 2009 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń na terenie powiatu radzyńskiego, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, niemających jednak zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Uwagi NIK dotyczą braku rozeznania przez Inspektorat rzeczywistej liczby stad świń na obszarze powiatu radzyńskiego, niezbędnego dla rzetelnego planowania i obiektywnej oceny stopnia realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń, zwanego dalej Programem.

Wynikało to zarówno z niedoskonałości funkcjonującego systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt (SIRZ) prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji

i rejestracji zwierząt¹, nadzorowanego przez Inspekcję Weterynaryjną (IW) w trybie określonym art. 29 tej ustawy, jak i z nieprowadzenia w pełnym zakresie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii (PLW) rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, wymaganego art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt² (dalej uozz). Stwierdzono, że nie wszyscy posiadacze świń zgłosili swoje stada do ARiMR lub mimo zgłoszenia nie byli w SIRZ ujęci, zaś rejestr PLW nie zawierał żadnych wpisów o podmiotach utrzymujących trzodę chlewną. PLW nie podjął działań zmierzających do wyegzekwowania od posiadaczy świń, określonego w art. 5 ust. 1 pkt 2 uozz, obowiązku zgłaszania do PLW zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej polegającej na utrzymywaniu trzody chlewnej.

Realizację Programu na obszarze powiatu radzyńskiego rozpoczęto 21 lipca 2008 r., tj. trzy miesiące po wejściu w życie (18.04.2008 r.) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń³. Pierwszym próbkobranem zamierzano objąć 2.936 stad świń. Ilość tę ustalono na podstawie danych wprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Lublinie (WIW) do programu informatycznego vetLINK, opracowanego w związku z realizacją programu zwalczania choroby Aujeszkiego. Wielkość ta różniła się od wynikającej z SIRZ. Według informacji ARiMR liczba stad trzody chlewnej na terenie powiatu radzyńskiego wynosiła 2.114 na dzień 1 stycznia 2008 r. i 3.221 na dzień 3 grudnia 2008 r.

2. NIK pozytywnie ocenia sposób (przebieg) i stopień realizacji Programu na obszarze powiatu radzyńskiego.

W szczególności kontrola wykazała, że:

- zawarcie umów z 9 lekarzami weterynarii na pobieranie do badań próbek krwi i prowadzenie szczepień ochronnych świń oraz z 6 innymi osobami na wykonywanie czynności pomocniczych (poskramianie zwierząt) poprzedzone zostało wyznaczeniem tych osób do wykonywania zadań IW decyzjami administracyjnymi PLW, stosownie do wymogu art. 16 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁴. Osoby te spełniały wymagania, określone w rozporządzeniu Ministra

¹ Dz. U. Nr 91 poz. 872 ze zm.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342

³ Dz. U. Nr 64, poz. 397 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842

Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu czynności wykonywanych przez osoby niebędące pracownikami IW oraz kwalifikacji tych osób⁵;

- PLW sprawował skuteczny nadzór nad przebiegiem badań i czynnościami związanymi z realizacją Programu, wykonywanymi przez osoby, którym zlecił te czynności,
- do 30 września 2009 r. zakończono pierwszy etap badań w 91% spośród 2.936 stad świń wprowadzonych przez WIW do programu vetLINK, a w 62% drugi. Trzecim próbkobranem objęto 45% z 3.221 stad świń zarejestrowanych w SIRZ na dzień 3 grudnia 2008 r. Do tego czasu ujawniono 19 stad zakażonych wirusem choroby Aujeszkiego, z tego 16 w pierwszym próbkobranii (0,6% badanych) i trzy w drugim etapie badań (0,16% zbadanych). Ogniska tej choroby odnotowane zostały w odpowiednich księgach związanych z rejestracją i zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. We wszystkich stadach zakażonych przeprowadzono szczepienia świń;
- w Inspektoracie prowadzono rejestry decyzji PLW określających status stad świń w odniesieniu do choroby Aujeszkiego, a także rejestry odszkodowań za sztuki padłe przy pobieraniu krwi,
- PLW nadzorował przestrzeganie określonych w Programie zasad przemieszczenia świń, w tym ze stad zakażonych do rzeźni,
- wystawiane przez PLW świadectwa zdrowia dla świń zawierały zakres informacji przewidzianych w Programie i były zgodne ze wzorami świadectw określonymi w instrukcjach Głównego Lekarza Weterynarii,
- ponowne umieszczanie świń w obiektach po stadach zlikwidowanych w wyniku realizacji Programu odbywało się pod nadzorem PLW, po uprzednim oczyszczeniu i odkażeniu pomieszczeń, przy użyciu preparatu biobójczego dopuszczonego do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych.

Uwagi NIK dotyczyły opóźnień w wydawaniu przez PLW decyzji określających status stad świń w odniesieniu do choroby Aujeszkiego. Z 50 sprawdzonych decyzji 46 wydano niezwłocznie po uzyskaniu wyników badań, a cztery (8%) dopiero po 17 do 63 dni od uzyskania tych wyników.

3. PLW terminowo przekazywał do WIW miesięczne sprawozdania z prowadzonych badań w kierunku choroby Aujeszkiego. NIK ujawniła jednak niezgodności danych zamieszczonych w jednym z trzech badanych sprawozdań z dokumentacją i danymi generowanymi z systemu

⁵ Dz. U. Nr 89, poz. 860 ze zm.

vetLINK, w zakresie wyników zrealizowanych badań. W sprawozdaniu za listopad 2008 r. zawyżono o 139 liczbę zbadanych stad, zaniżono o 1.413 ogólną liczbę zwierząt i o 1 sztukę liczbę zwierząt zbadanych w pierwszym próbkobranii od rozpoczęcia realizacji Programu (narastająco).

4. W badanym okresie wydatki Inspektoratu związane z realizacją Programu wyniosły 234.775,27 zł, z tego 163.812,01 zł (69,77%) na wynagrodzenia dla osób wyznaczonych do pobierania próbek krwi i szczepienia świń, 502,80 zł (0,22%) na zakup szczepionki, 19.643,72 zł (8,37%) na odszkodowania za zwierzęta padłe w wyniku realizacji Programu lub ubite z nakazu PLW, a 50.816,74 zł (21,64%) na pozostałe wydatki (utyliczacja, dezynfekcja oraz zakupy: paliwa, próbek i kodów kreskowych).

Wynagrodzenia lekarzy weterynarii i osób wyznaczonych do czynności pomocniczych przy realizacji Programu wypłacano zgodnie z zawartymi umowami, przy zastosowaniu stawek określonych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków wynagrodzenia i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii⁶. Odszkodowania za zwierzęta padłe w wyniku realizacji Programu ustalano zgodnie z przepisami art. 49 uozz.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uzupełnienie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną o dane dotyczące producentów trzody chlewnej.
2. Niezwłoczne wydawanie decyzji określających statusy zbadanych stad świń.
3. Skorygowanie i przekazanie do WIW sprawozdania z realizacji Programu za listopad 2008 r.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pani, w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do

⁶ Dz.U. Nr 178, poz. 1837 ze zm.

dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.